

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/65/2018
Identifikačné číslo spisu:	7613215613
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7613215613.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcov 1/ I. H., narodenej XX. XX. XXXX, bývajúcej v H., T. XXXX/XX a 2/ F.. Z. Q., narodeného XX. XX. XXXX, bývajúceho v H., G. XXX/XX, oboch zastúpených JUDr. Melániou Knopovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanému S. Q., narodenému XX. XX. XXXX, bývajúcemu v H., S. XXX/X, zastúpenému Mgr. Jurajom Berčom, advokátom so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Zimná 59, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4C/182/2013, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. októbra 2017 sp. zn. 1Co/424/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia sú povinní zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 16. júna 2016 č. k. 4C/182/2013-173 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľností pre kat. úz. H. na LV č. XXX ako rodinný dom č. XXX a pozemok parcela registra U.- zastavané plochy a nádvoria o výmere 379 m² (ďalej len „nehnuteľnosti“) patria do dedičstva po poručiťke, ktorá bola matkou žalobcov a žalovaného. Zároveň rozhodol o trovách konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nebolo preukázané, že by kúpna zmluva týkajúca sa nehnuteľností uzavretá medzi poručiťkou a žalovaným bola zastieracím právnym úkonom, ktorý mal zastrieť darovaciu zmluvu, naopak, mal za preukázané, že poručiťka mala záujem uzavrieť so žalovaným kúpnu zmluvu. Nestotožnil sa ani s tvrdením žalobcov, podľa ktorého poručiťka v čase uzavretia zmluvy nebola spôsobilá na právne úkony, a preto kúpnu zmluvu nepovažoval za neplatnú. Ďalej konštatoval, že nie je sporné, že poručiťka trpela ochorením zraku, no mal za to, že na písomný právny úkon nebola v jej prípade potrebná notárska zápisnica, a že žalobcovia nepreukázali neplatnosť kúpnej zmluvy ani z tohto dôvodu.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 18. októbra

2017 sp. zn. 1Co/424/2016 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa v celom rozsahu aj s jeho odôvodnením.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali včas dovolanie žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“). Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnili ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. namietali, že odvolací súd sa odchýlil od rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 MCdo 11/2009 a sp. zn. 6 Cdo 179/2010. Trvali na tvrdení, že kúpna zmluva bola zastieracím právnym úkonom. Vyčítali odvolaciemu súdu, že nezohľadnil vplyv takmer úplnej slepoty poručiťky na ňou uskutočňované právne úkony. Mali za to, že poručiťka nebola s obsahom podpísanej listiny riadne oboznámená. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. vymedzili tak, že za právnú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu označili otázku, či sa má na ustanovenie § 40 ods. 6 Občianskeho zákonníka aplikovať cestou analógie legis zmyslom a účelom najbližšie ustanovenie § 476c Občianskeho zákonníka.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, pristúpil k skúmaniu aj ďalších podmienok a predpokladov jeho prípustnosti, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je v zmysle citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

10. K dovolaťelmi uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. dovolací súd uvádza, že dovolatelia v tejto časti dovolania nevymedzili uplatnený dovolací dôvod tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 432 C. s. p. v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p. V dovolaní neuviedli aké právne posúdenie veci pokladajú za nesprávne a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Napriek tomu, že výslovne ako dovolací dôvod označili ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. a označili rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 MCdo 11/2009 a sp. zn. 6 Cdo 179/2010, v dovolaní absentuje vymedzenie právnej otázky, od ktorej záviselo

rozhodovanie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za riadne vymedzenie právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a v čom nesprávnosť jeho právneho posúdenia spočíva nemožno totiž považovať len opätovné poukazovanie na skutočnosti už riešené v rozhodnutiach prvoinštančného a dovolacieho súdu. V tejto časti dovolania bol preto daný dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. f) C. s. p.

11. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľov riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodovanie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 podľa písm. a/ C. s. p.).

12. Dovolací súd poznamenáva, že nie je jeho povinnosťou, aby si právnú otázku, ktorá mala byť riešená odvolacím súdom nesprávne, mal vyvodzovať sám. Naopak jej riadne vymedzenie, t. j. jasné formulovanie, je povinnosťou strany, ktorá je v dovolacom konaní povinne zastúpená advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom. Jasne formulovaná právna otázka má v prvom rade naznačiť riešenie daného prípadu požadované stranou a v druhom rade potom jej znenie predstavuje všeobecný právny záver aplikovateľný v obdobných prípadoch v budúcnosti.

13. Dovolací súd však napriek uvedenému dodáva, že ak by mal z obsahu dovolania v spojitosti s rozhodnutiami najvyššieho súdu na ktoré dovolatelia poukazujú, vyvodzovať, akú právnú otázku mali dovolatelia na myslí, jednalo by sa zrejme o otázku platnosti darovacej zmluvy ako disimulovaného právneho úkonu. Ak by tomu tak bolo, nejednalo by sa však o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Odvolací súd sa totiž v prejednávanej veci stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, že tvrdenia žalobcov o kúpnej zmluve ako o simulovanom právnom úkone neboli preukázané. Otázkou platnosti darovacej zmluvy sa síce zaoberal v bode 16 odôvodnenia svojho rozhodnutia, išlo však len o hypotetické úvahy (pre prípad, že by bolo preukázané tvrdenie o simulovanom právnom úkone) s cieľom vysporiadať sa s odvolacími námietkami žalobcov. Od týchto úvah preto nezáviselo jeho rozhodnutie.

14. Základným predpokladom prípustnosti dovolania, ako už bolo vyššie uvedené, je v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. v prvom rade to, že dovolaním je napadnuté nesprávne právne posúdenie veci v takej právnej otázke, ktorú odvolací súd riešil a od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie.

15. V prejednávanej veci v časti uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. odôvodnili dovolatelia uplatnený dovolací dôvod tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či sa má na ustanovenie § 40 ods. 6 Občianskeho zákonníka aplikovať cestou analógie legis zmyslom a účelom najbližšie ustanovenie § 476c Občianskeho zákonníka. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie však vyplýva, že od vyriešenia uvedenej právnej otázky nezáviselo a ani nemohlo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože odvolacím súdom (resp. ani prvoinštančným súdom) táto otázka riešená nebola. Za situácie, keď dovolaním bola napadnutá právna otázka, ktorá odvolacím súdom riešená nebola, absentoval predmet dovolacieho prieskumu a dovolací súd tak nemohol pristúpiť k posudzovaniu správnosti riešenia niečoho, čo riešené nebolo.

16. Vzhľadom na nesplnenie predpokladu prípustnosti dovolania spočívajúceho v napadnutí nesprávneho právneho posúdenia veci v takej právnej otázke, ktorú odvolací súd riešil a od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, dovolací súd dovolanie žalobcov v tejto časti podľa § 447 písm. c) C. s. p. odmietol.

17. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému úspešnému v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalobcom zaplatiť mu náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej

inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.